

Stan prac nad Atlasem ptaków lęgowych Pomorza w roku 2018

Arkadiusz Sikora¹

Tomasz Chodkiewicz²

Jacek Antczak³

Sebastian Guentzel⁴

¹ Stacja Ornitologiczna Muzeum i Instytut Zoologii PAN

² MiIZ PAN, Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

³ Tringa Pracownia Badań i Ekspertyz Przyrodniczych

⁴ Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze

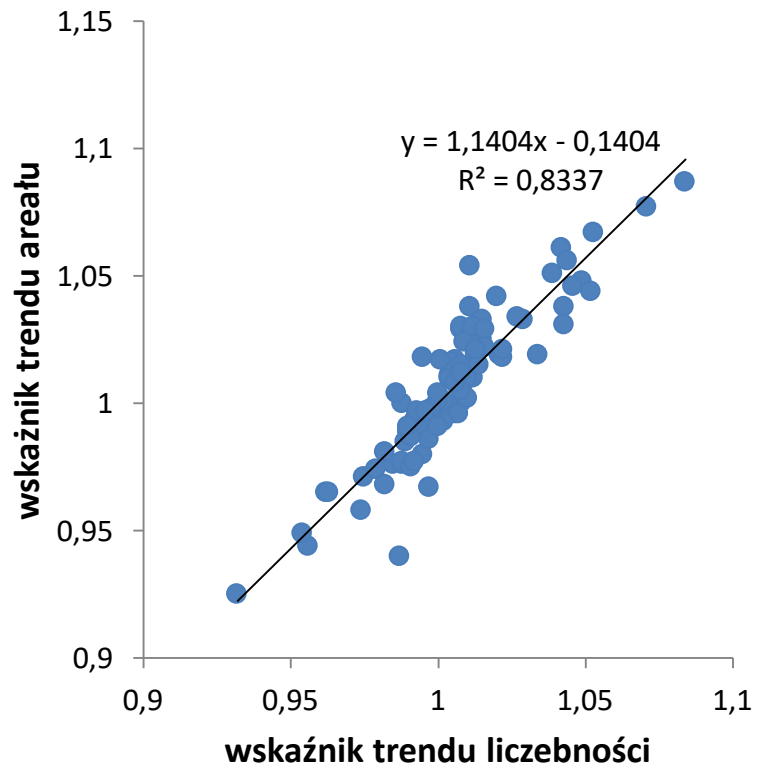
po co atlas regionalny?

- areały i liczebności zmieniają się w szybkim tempie
- zmiany siedliskowe i klimatyczne
- decydenci nie są zainteresowani wspieraniem atlasu krajowego
- pomimo tego dane z Polski są w atlasie europejskim (publ. 2022)
- pomimo tego będzie monografia Ptaki lęgowe Pomorza (2023)

Fot. Leszek Iwanowski

rozmieszczenie vs. liczebność

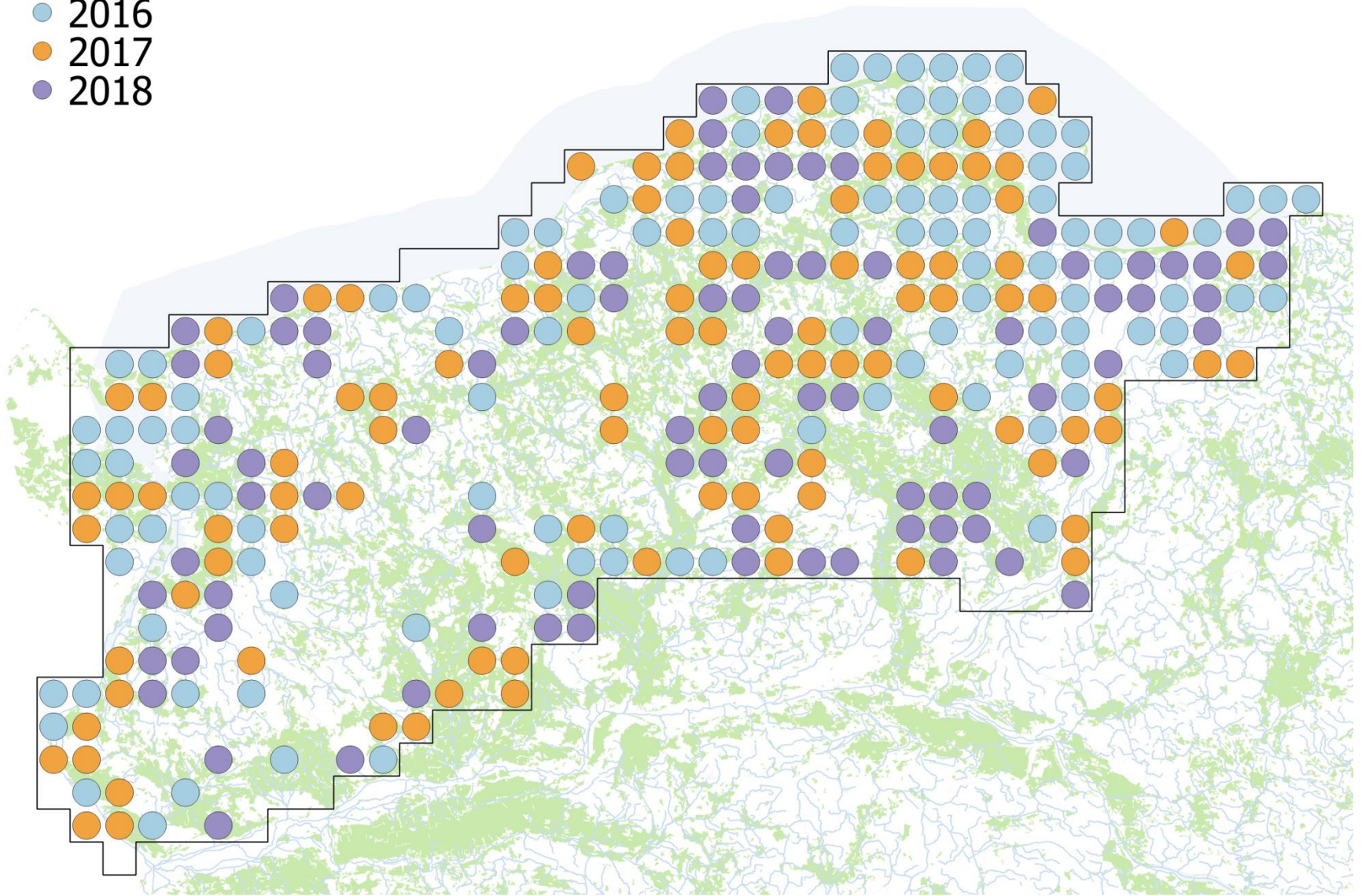
Fot. Leszek Iwanowski

założenia prac terenowych

- okres 2016–2021 – 6 sezonów
- stałe kryteria lęgowości
- 507 powierzchni 10 x 10 km:
  - 199 – Pomorze Zachodnie
  - 144 – Pomorze Środkowe
  - 164 – Pomorze Gdańskie
- przynajmniej 5 kontroli (3 dzienne i 2 nocne)
- dane zbierane w sposób systematyczny i przygodny
- ocena liczebności rzadszych gatunków

skontrolowane powierzchnie

- 2016
- 2017
- 2018

jest nieźle

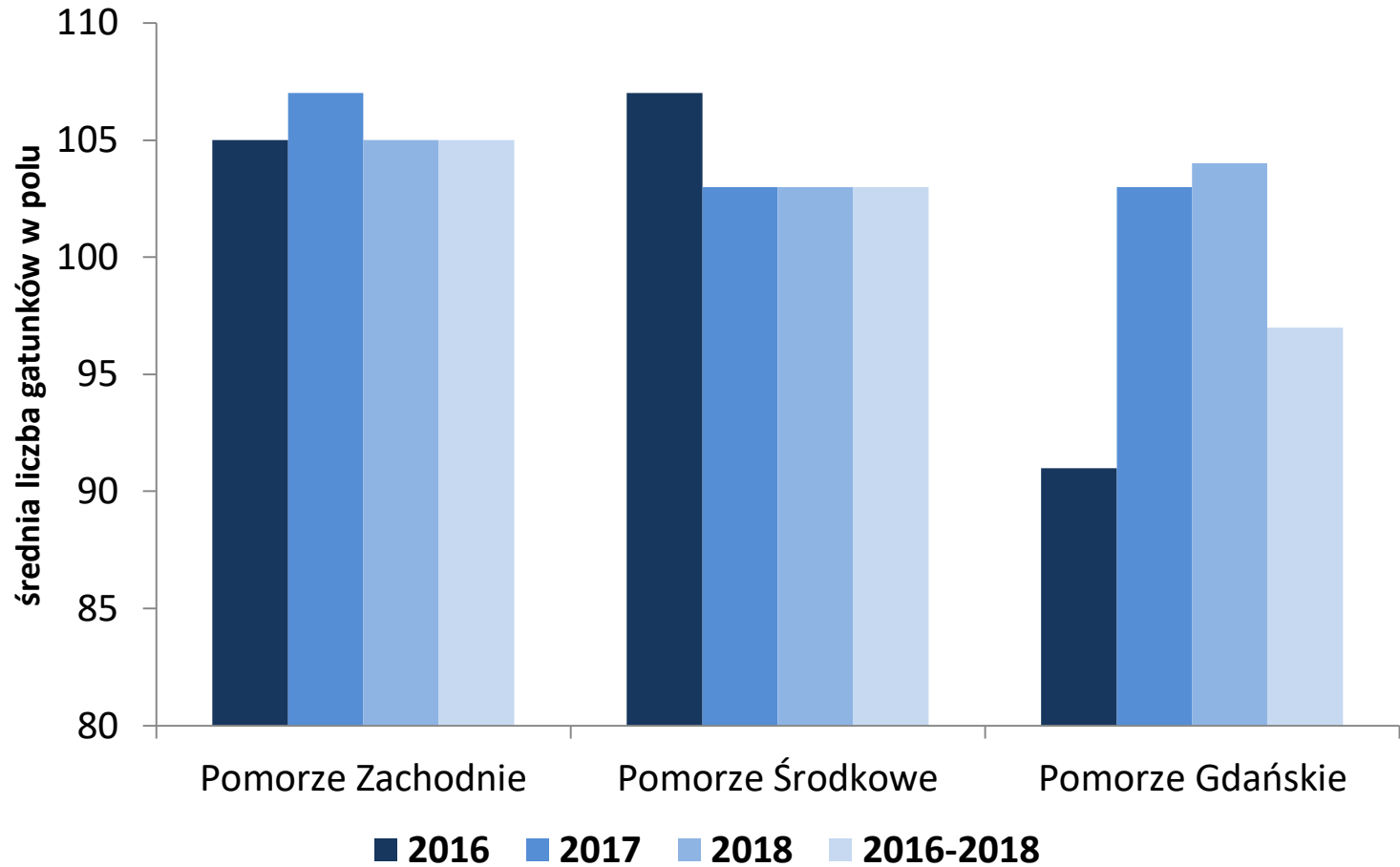
2018

60 obserwatorów
89 kwadratów
3 000 godzin w terenie
21 500 rekordów
9 200 polo-gatunków
190 gatunków

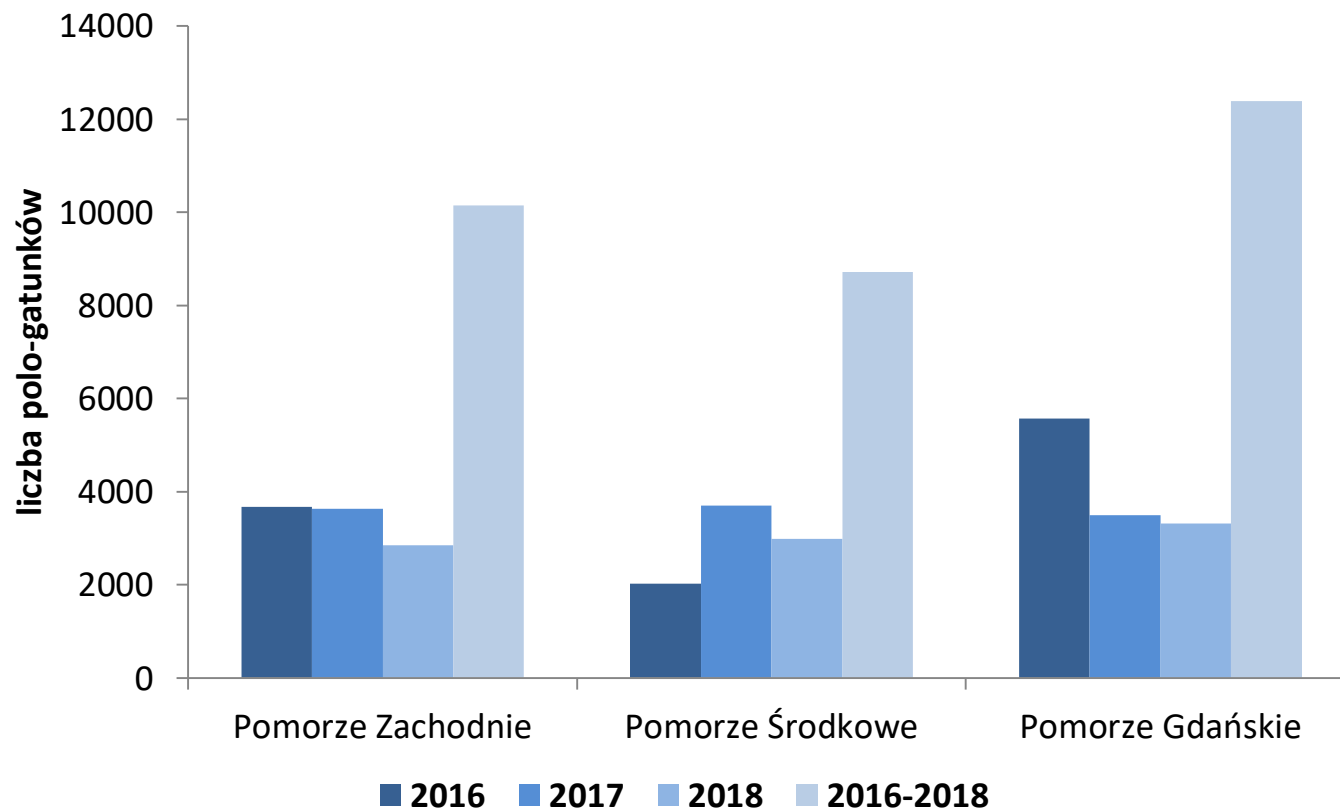
2016-2018

81 obserwatorów
307 kwadratów
10000 godzin w terenie
75 000 rekordów
31 000 polo-gatunków
197 gatunków

ile gatunków w kwadracie?

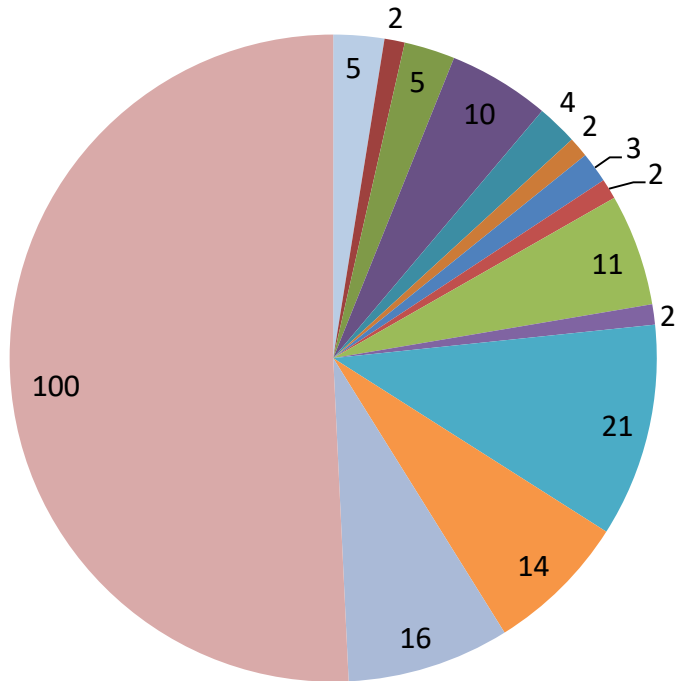

materiał - liczba polo-gatunków

gatunki lęgowe na Pomorzu i kryteria lęgowości

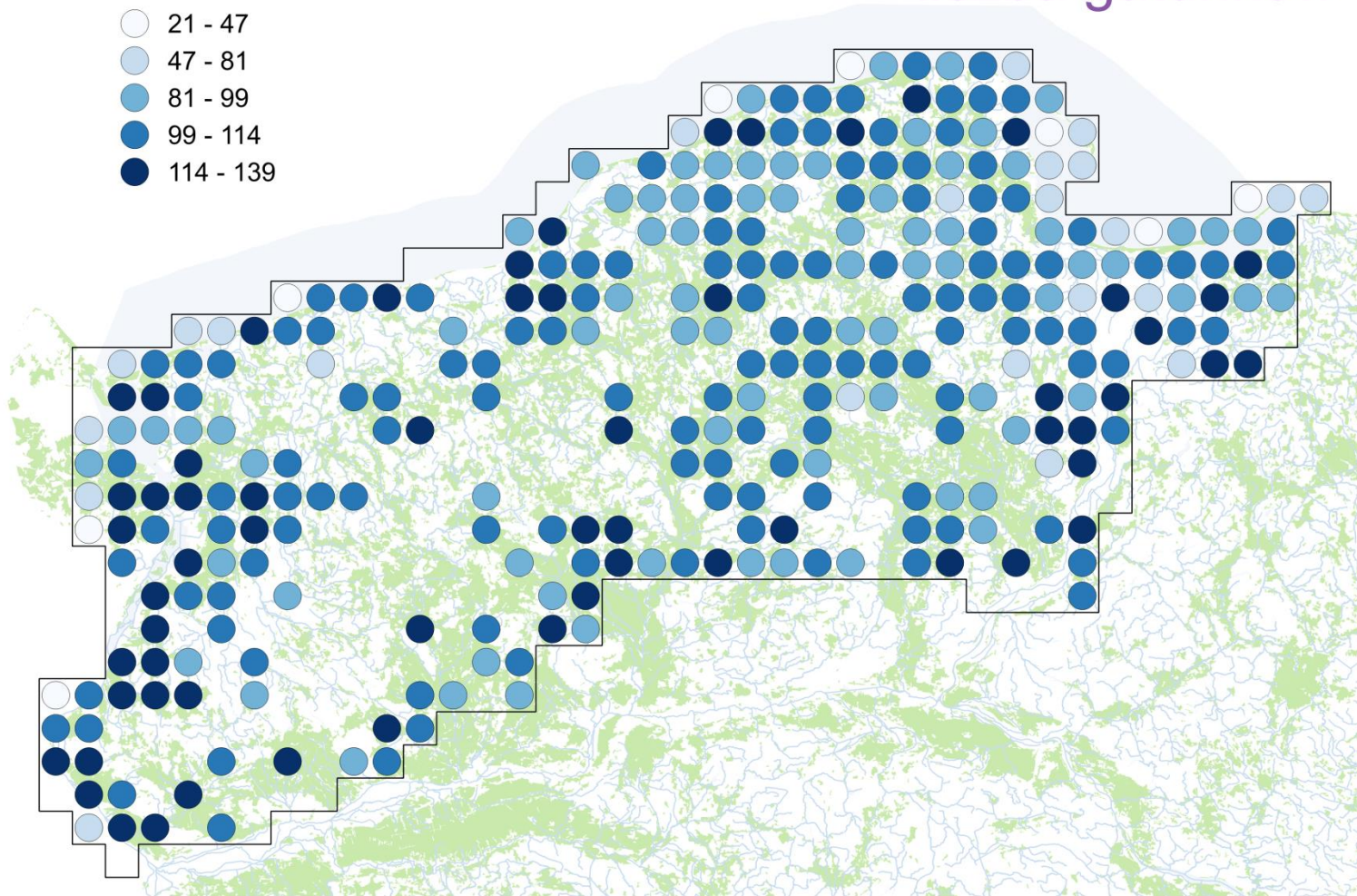
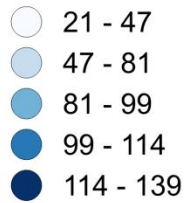
O S PR TE KT
NP UDA GNS MŁO ZAJ
POD WYS JAJ PIS

Fot. Leszek Iwanowski

połowinki

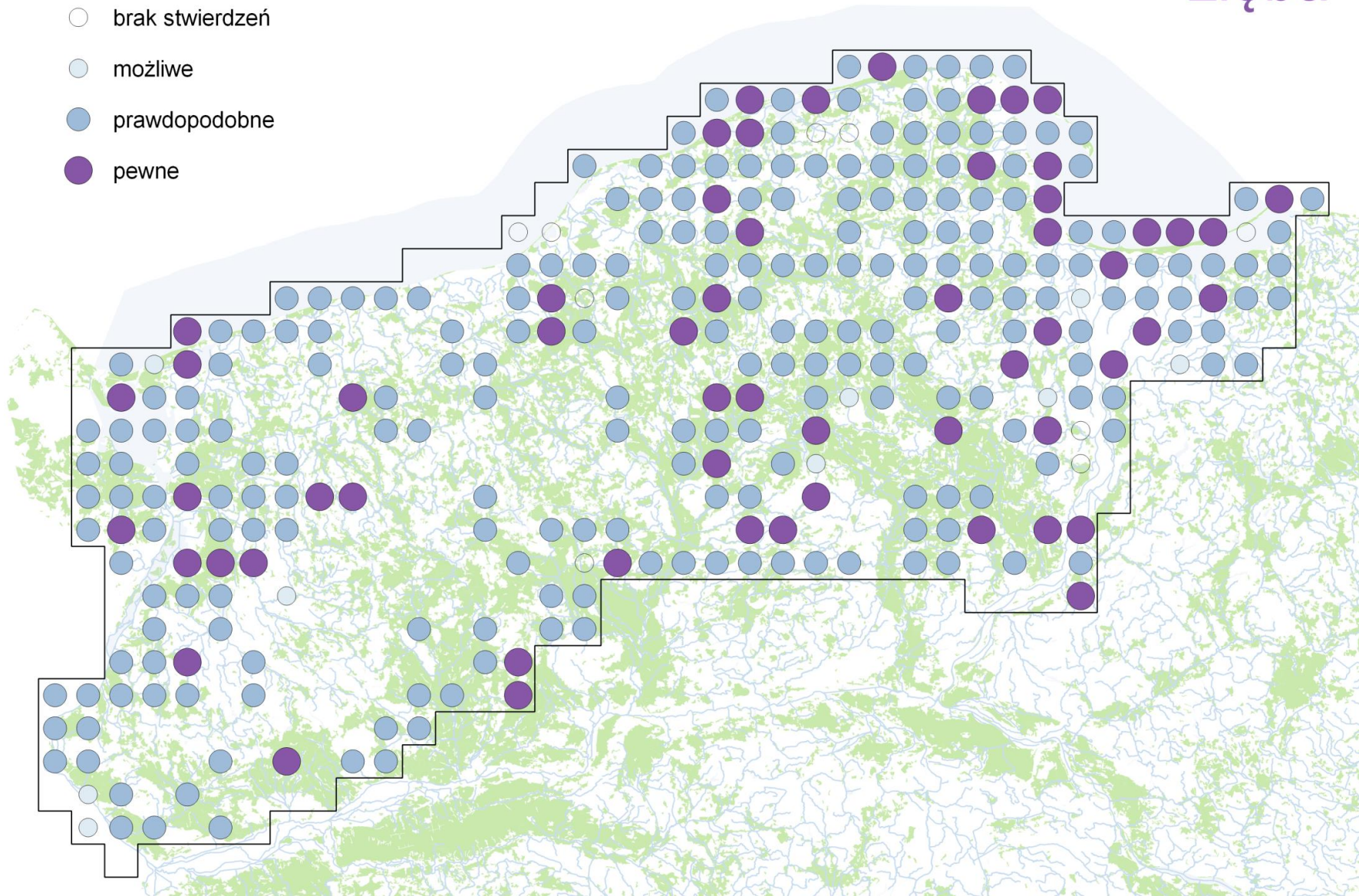
liczba gatunków

rozmieszczenie dywanowe

zięba

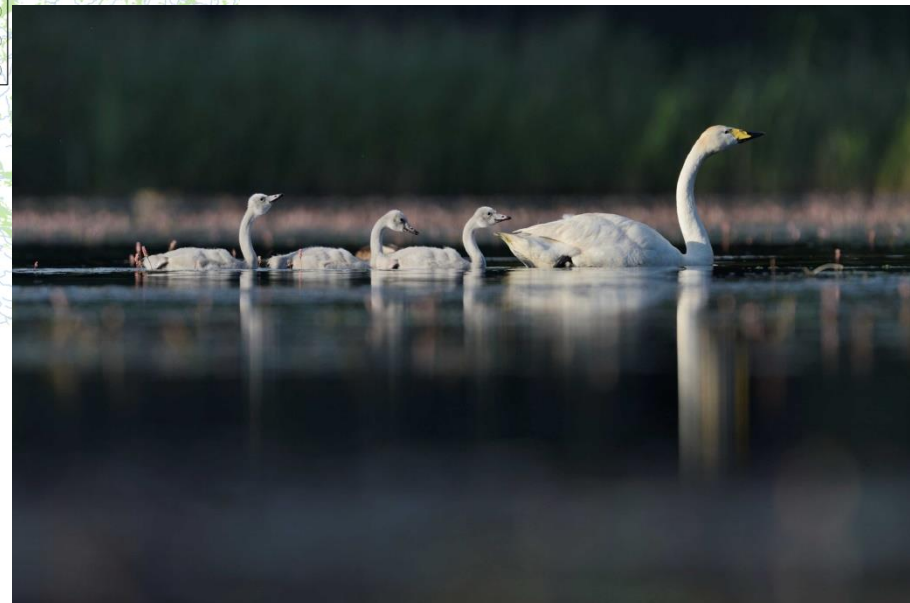
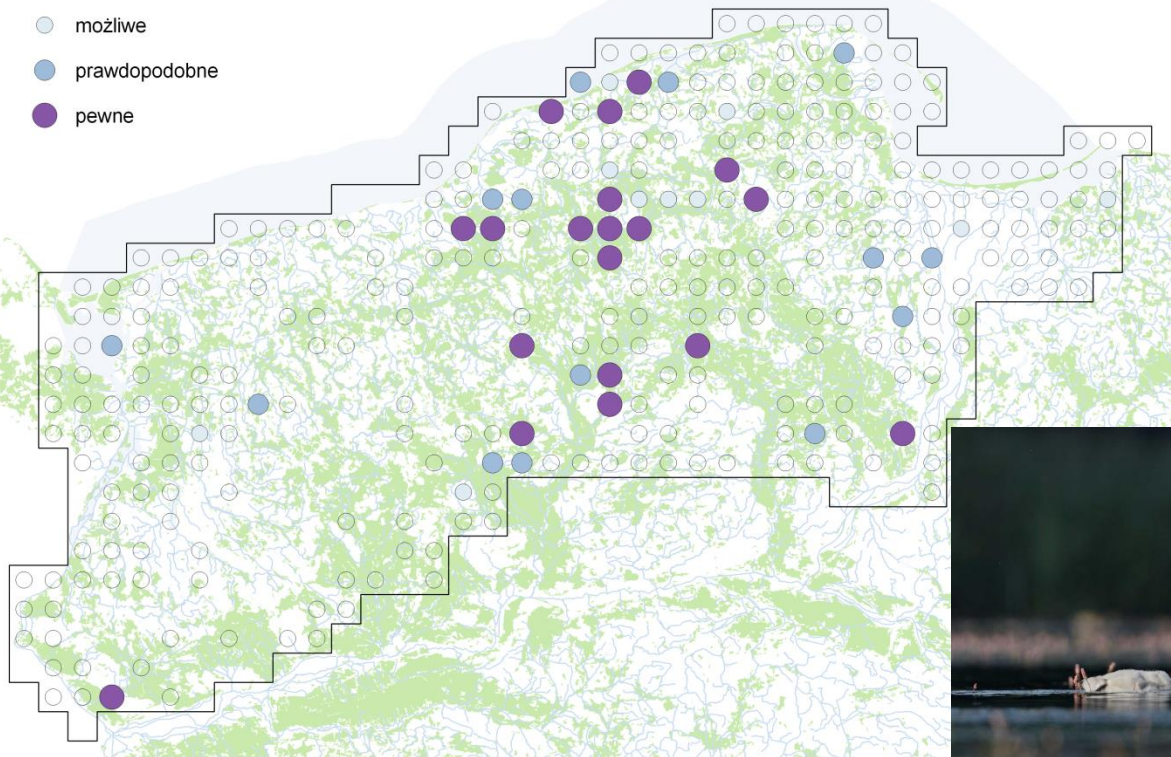
- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

wzrost areału

łąbędź krzykliwy

- brak stwierżeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

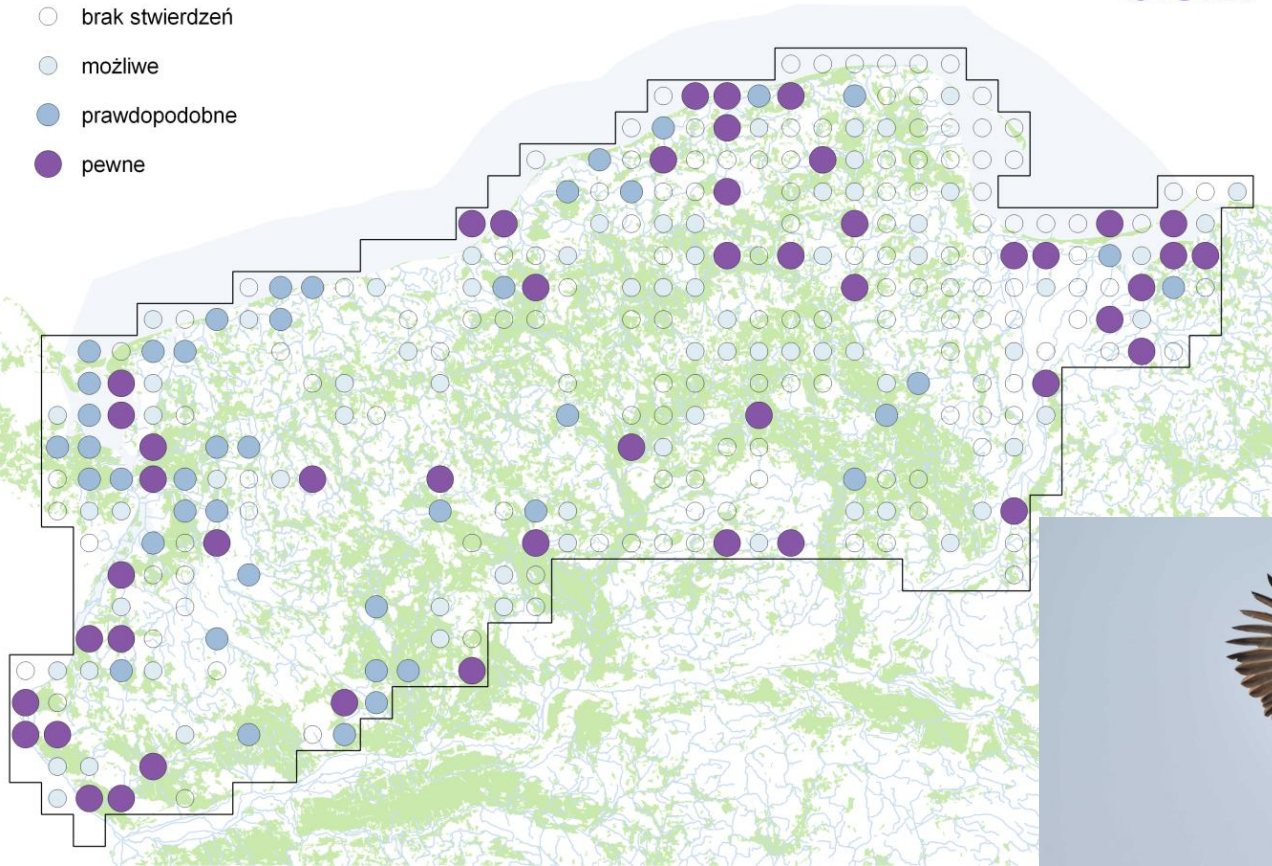

Fot. Leszek Iwanowski

wzrost areału

bielik

- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

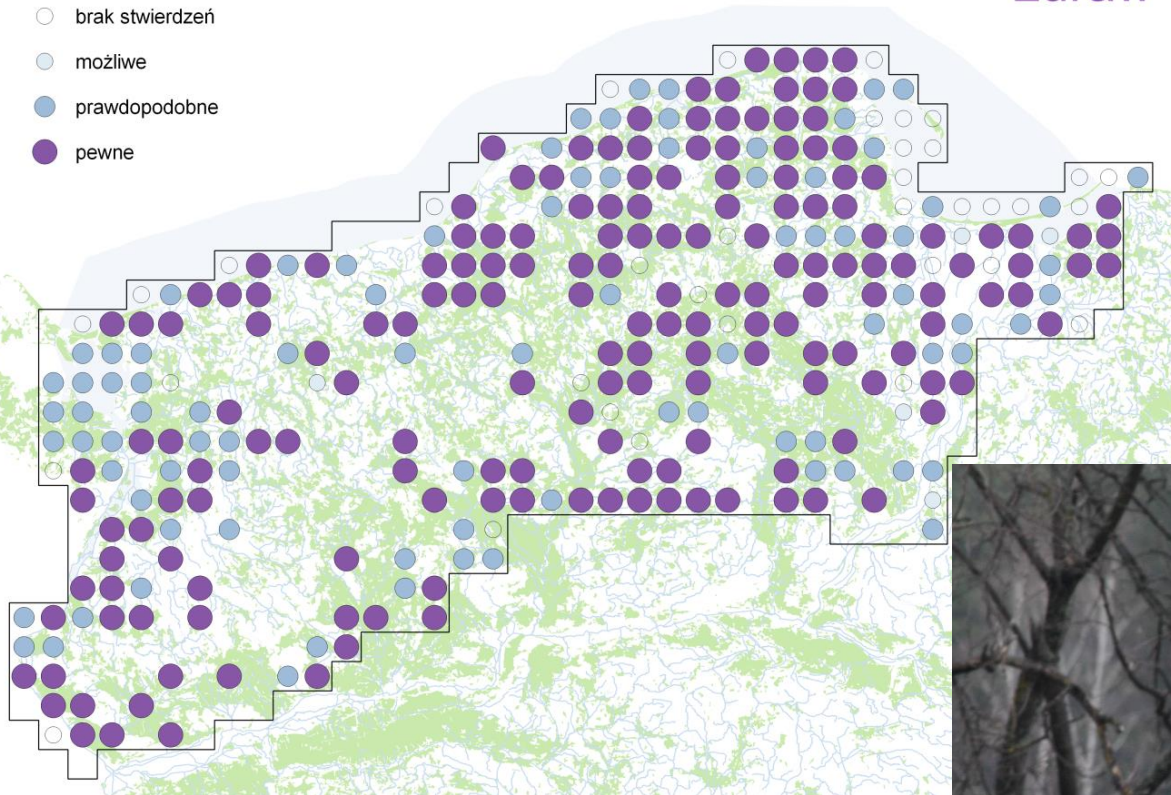

Fot. Leszek Iwanowski

wzrost areału

żuraw

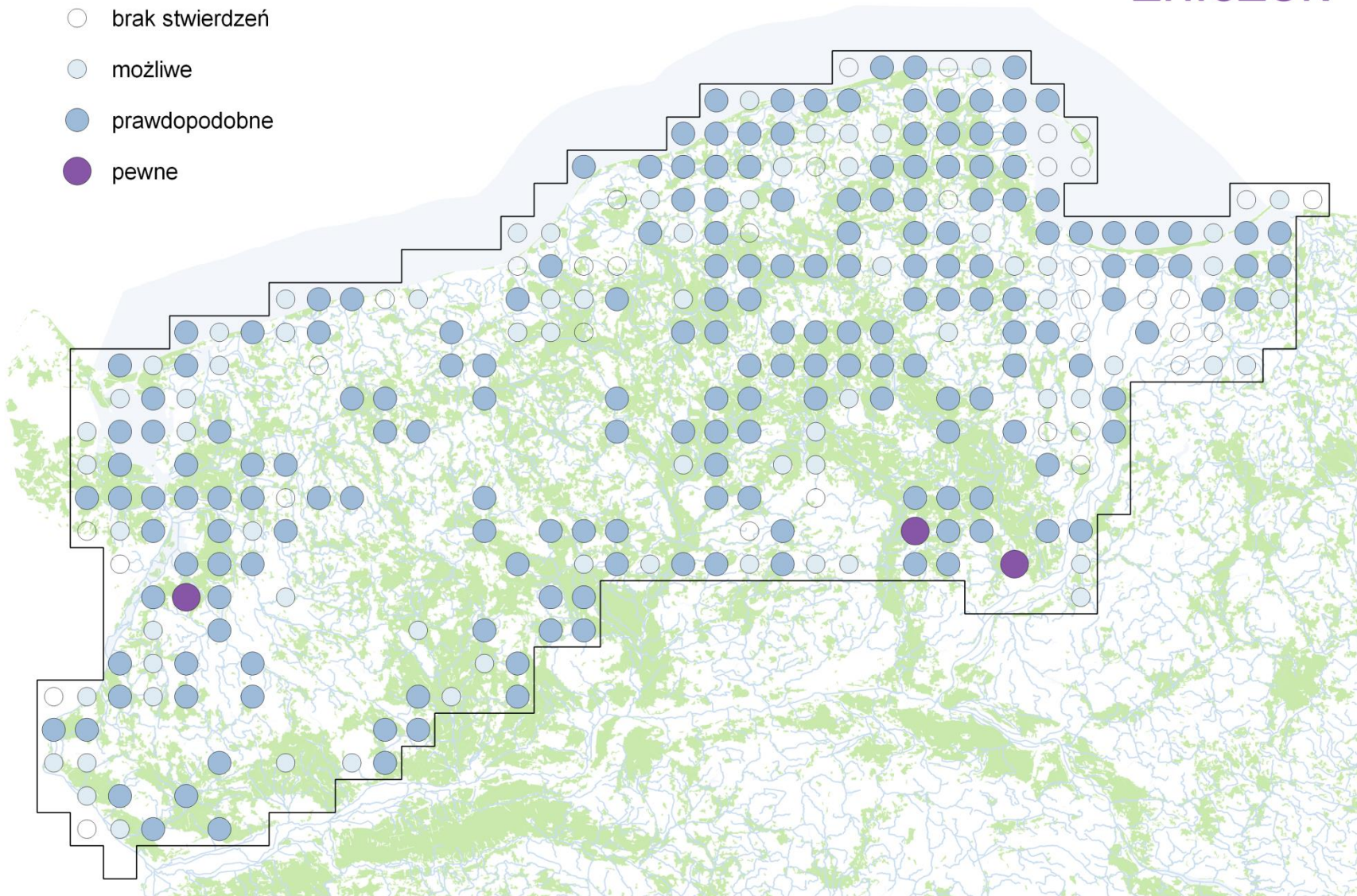
- brak stwierżeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

wzrost areału

zniczek

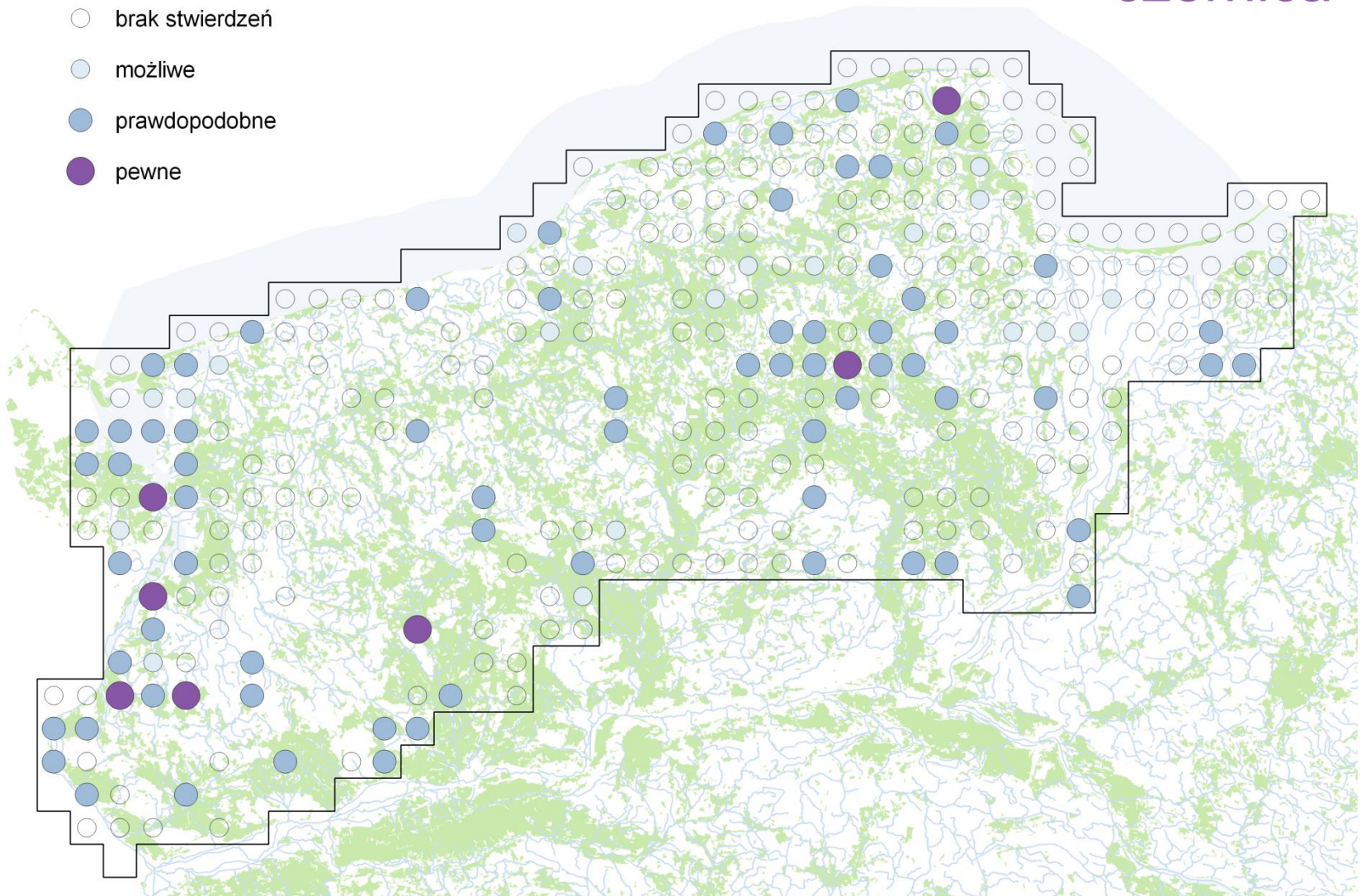
- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

zmniejszenie areału

czernica

- brak stwierżeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

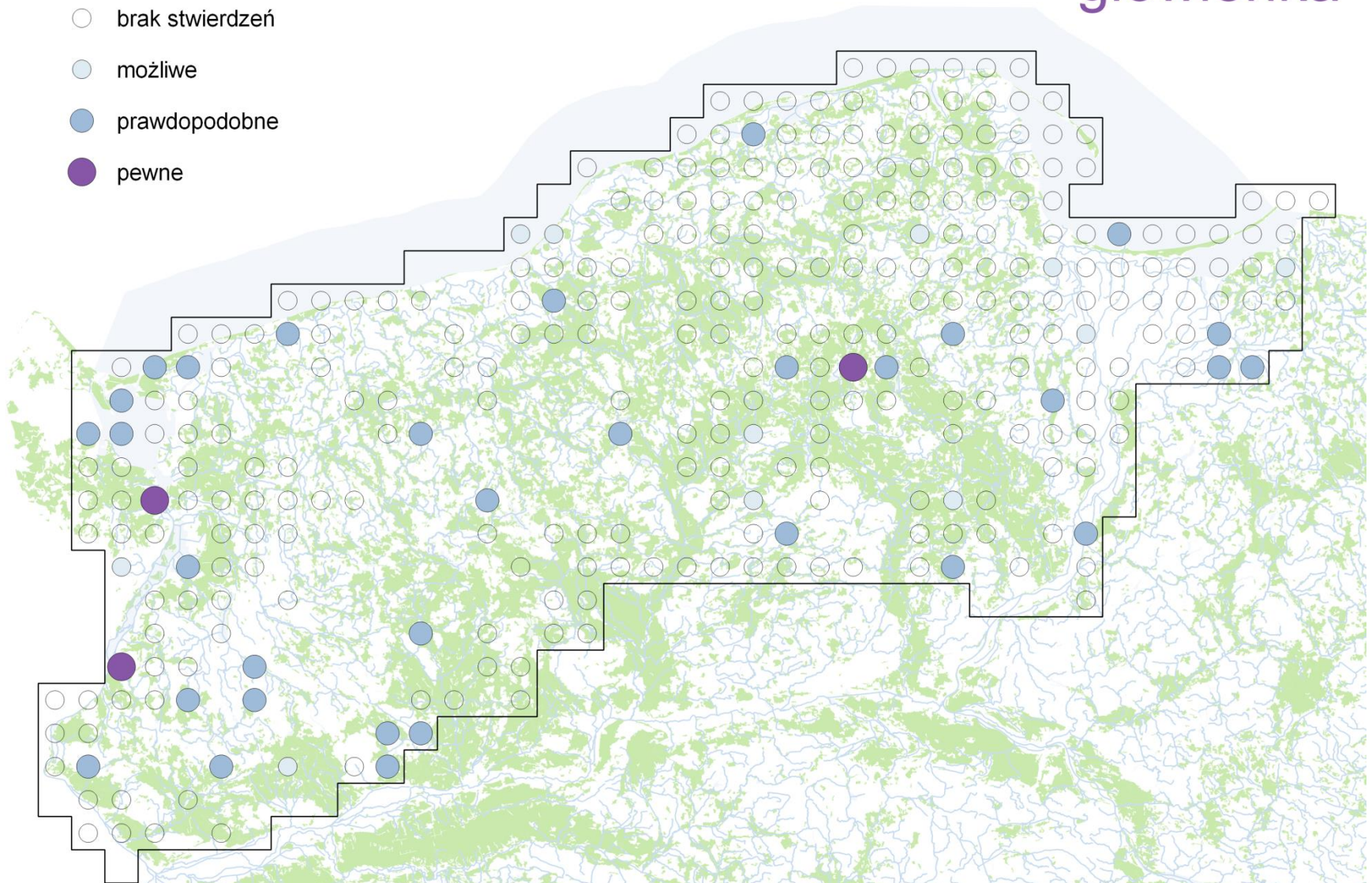

zmniejszenie areału

głowienka

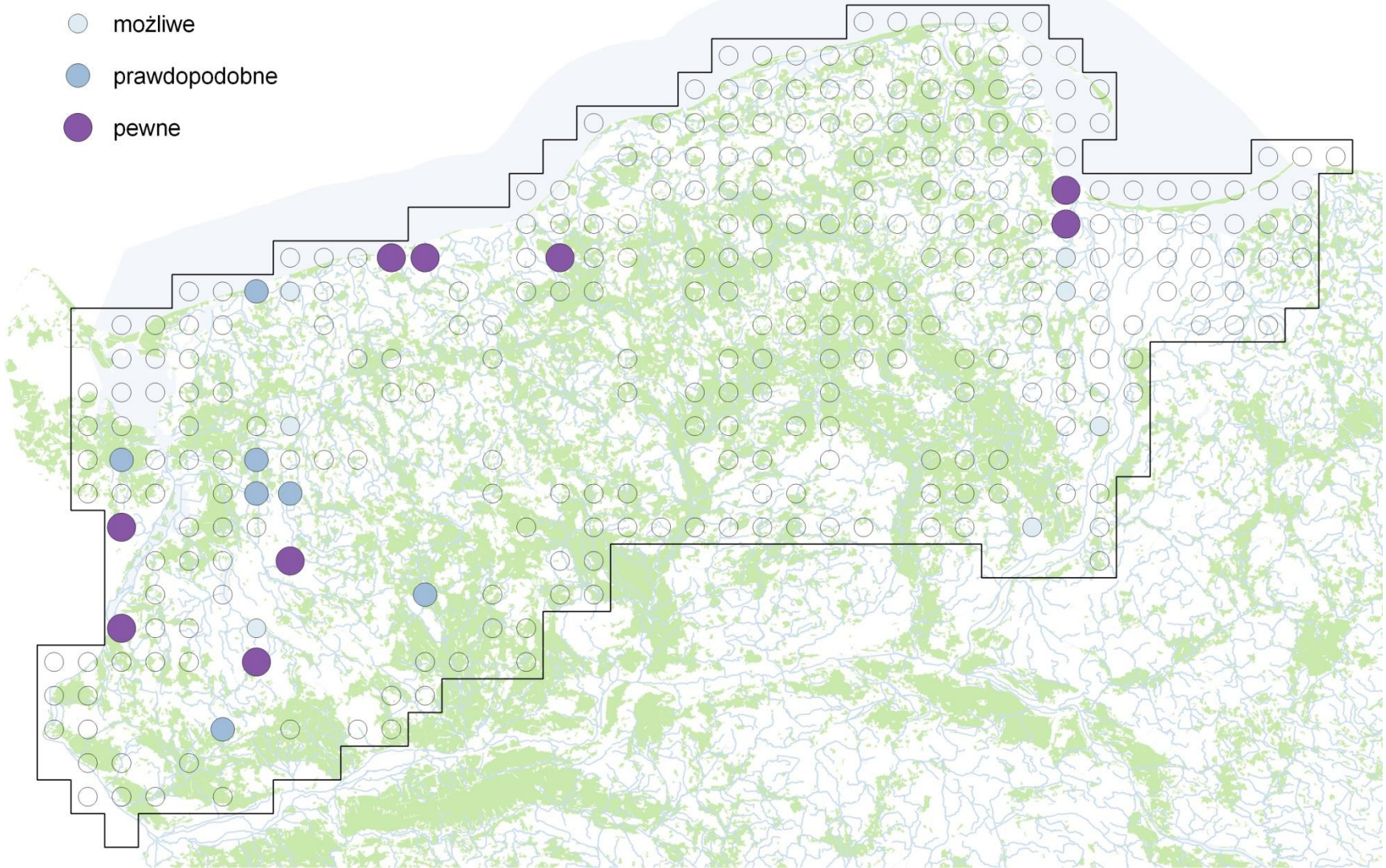
- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

zmniejszenie areału

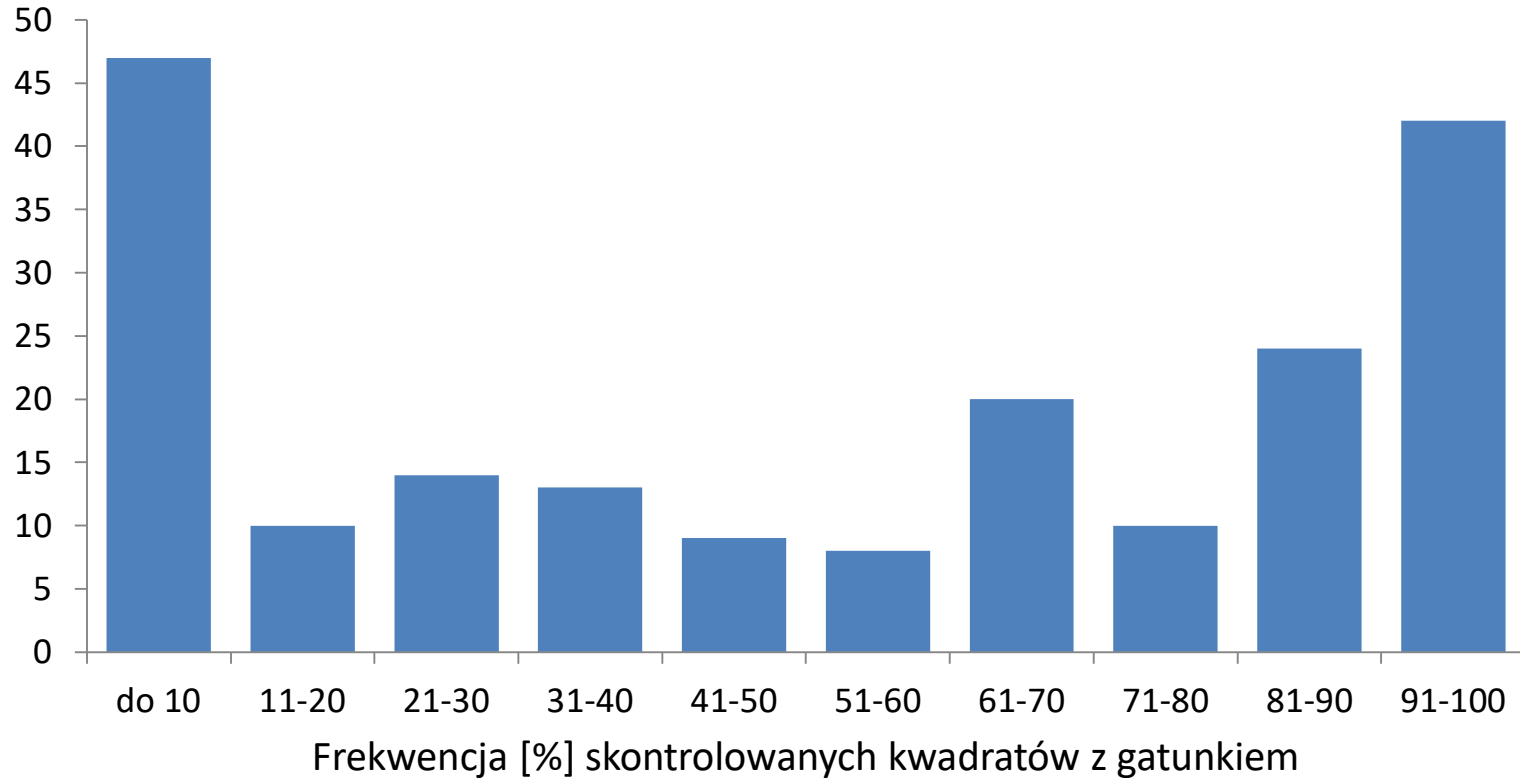
perkoz rdzawoszy i

- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

frekwencja

Liczba gatunków

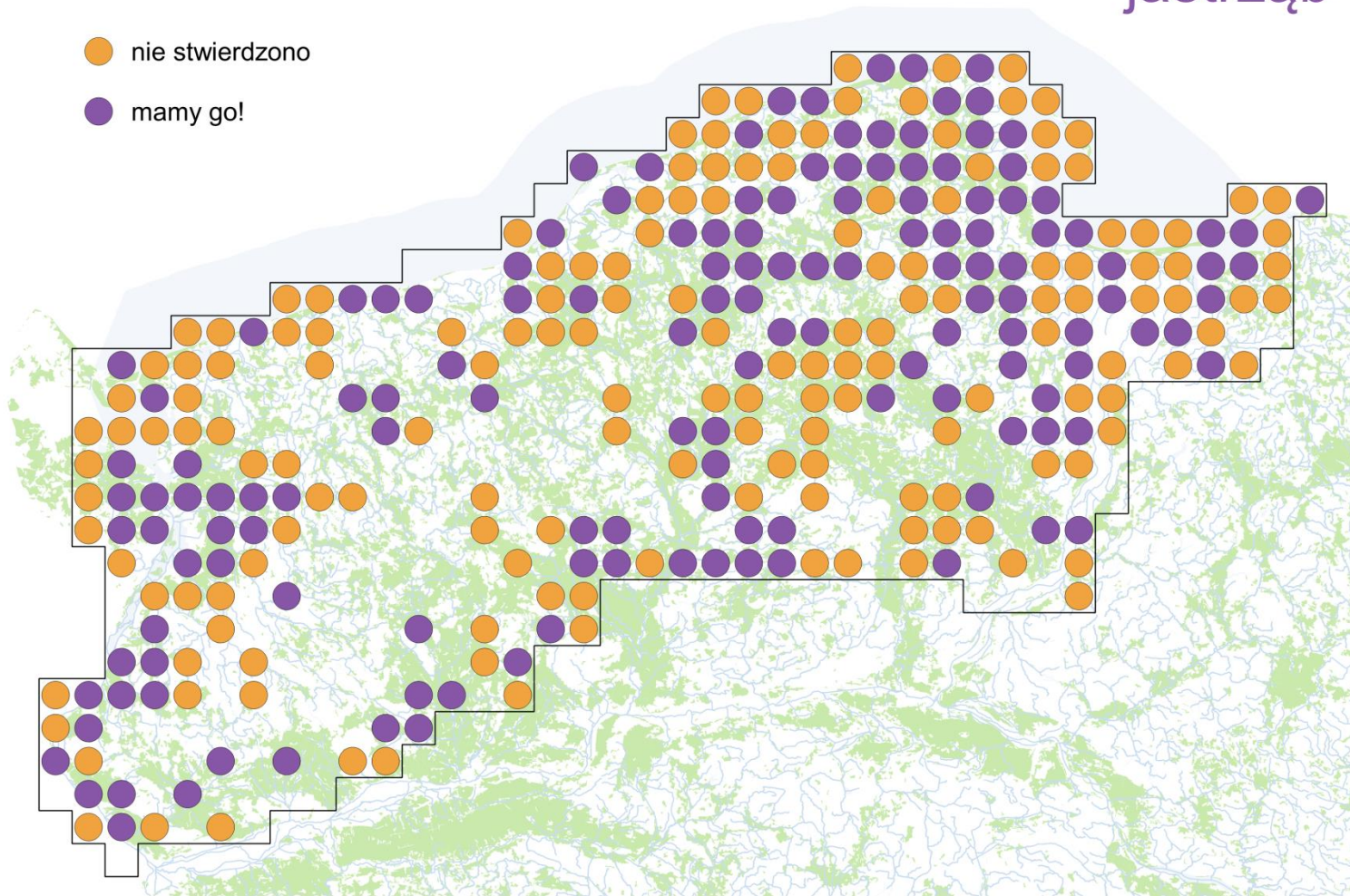

przegapiany

jastrząb

● nie stwierdzono

● mamy go!

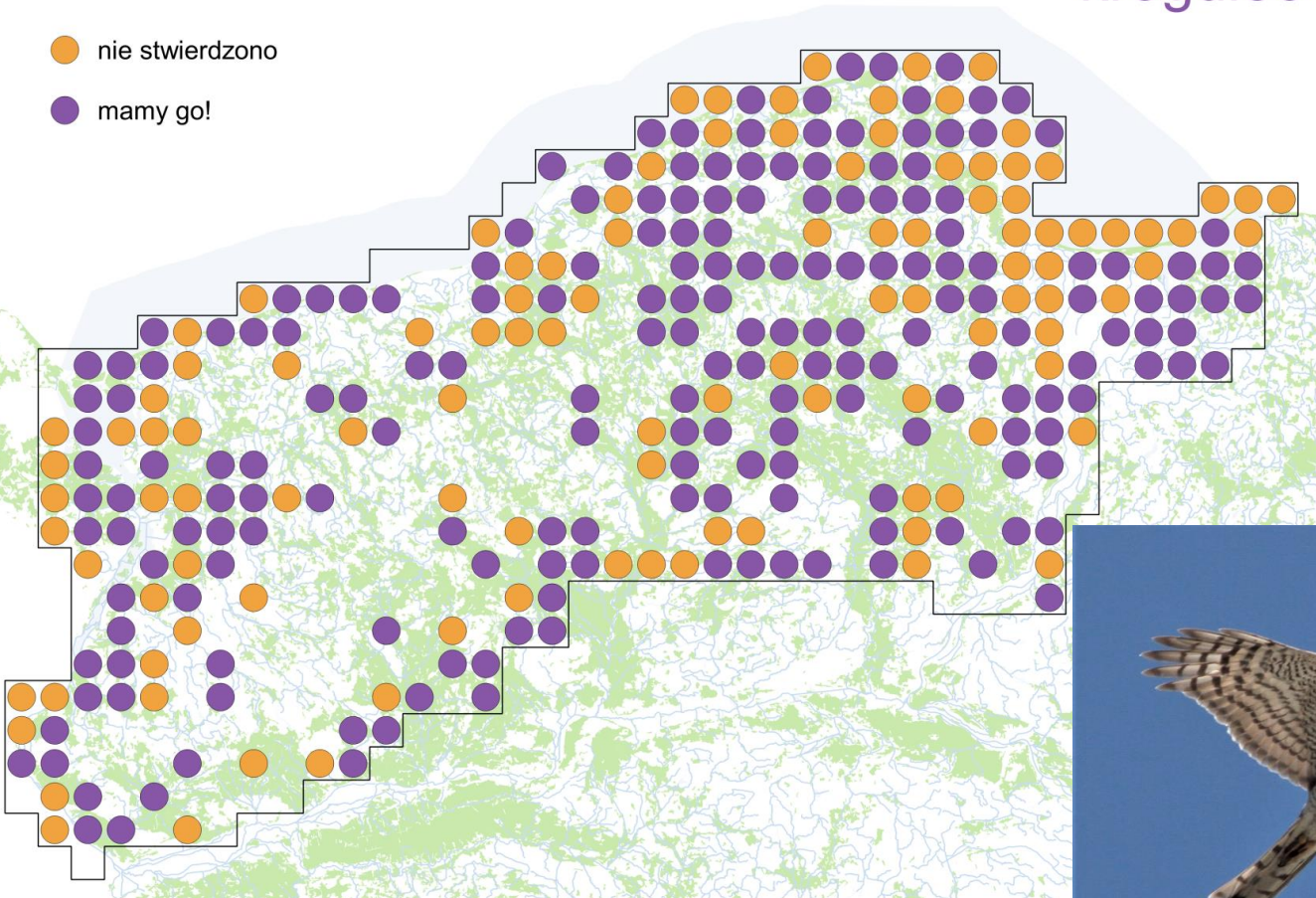

przegapiany

krogulec

nie stwierdzono

mamy go!

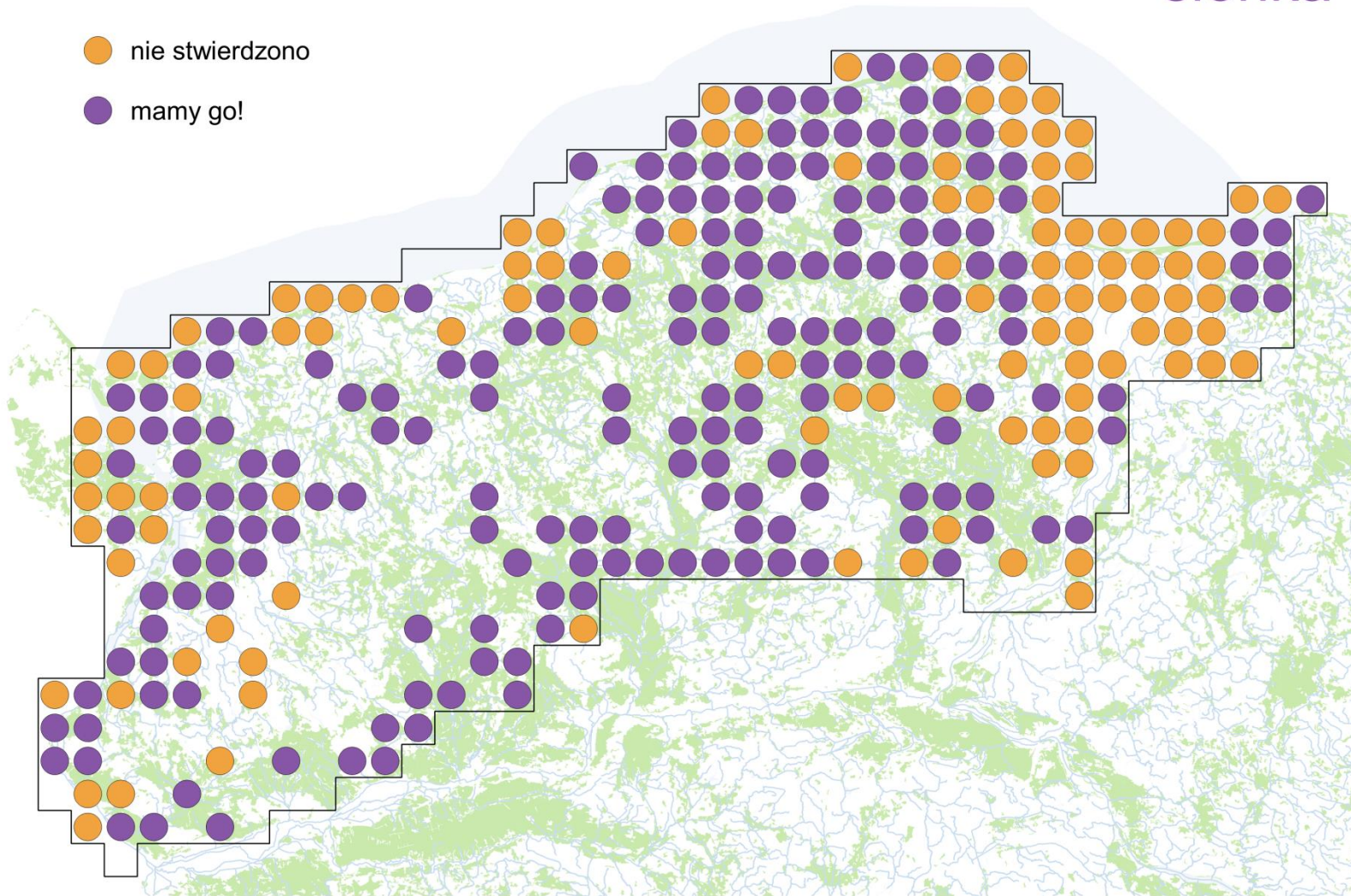

przegapiany

słonka

nie stwierdzono

mamy go!

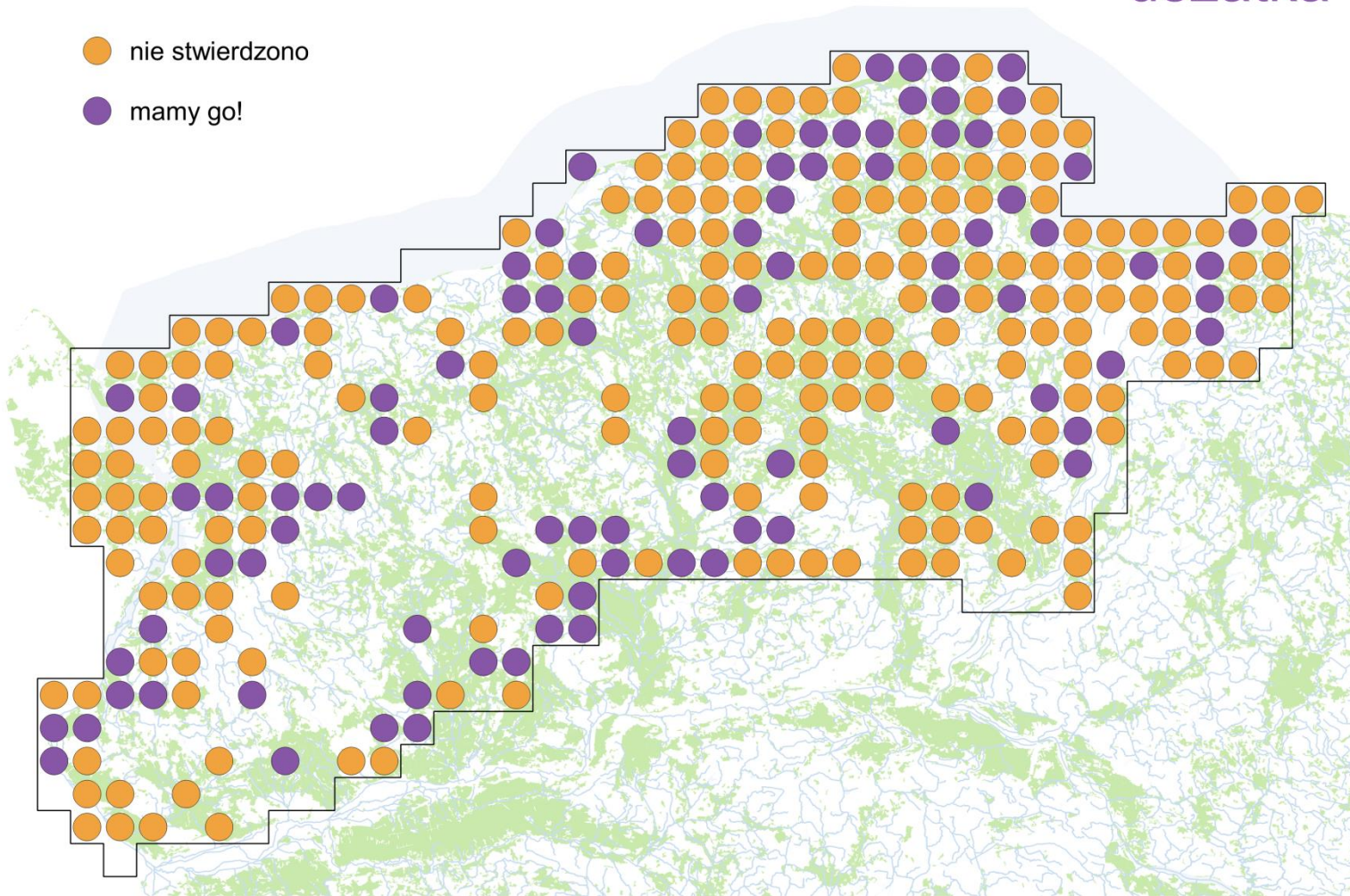

przegapiany

uszatka

● nie stwierdzono

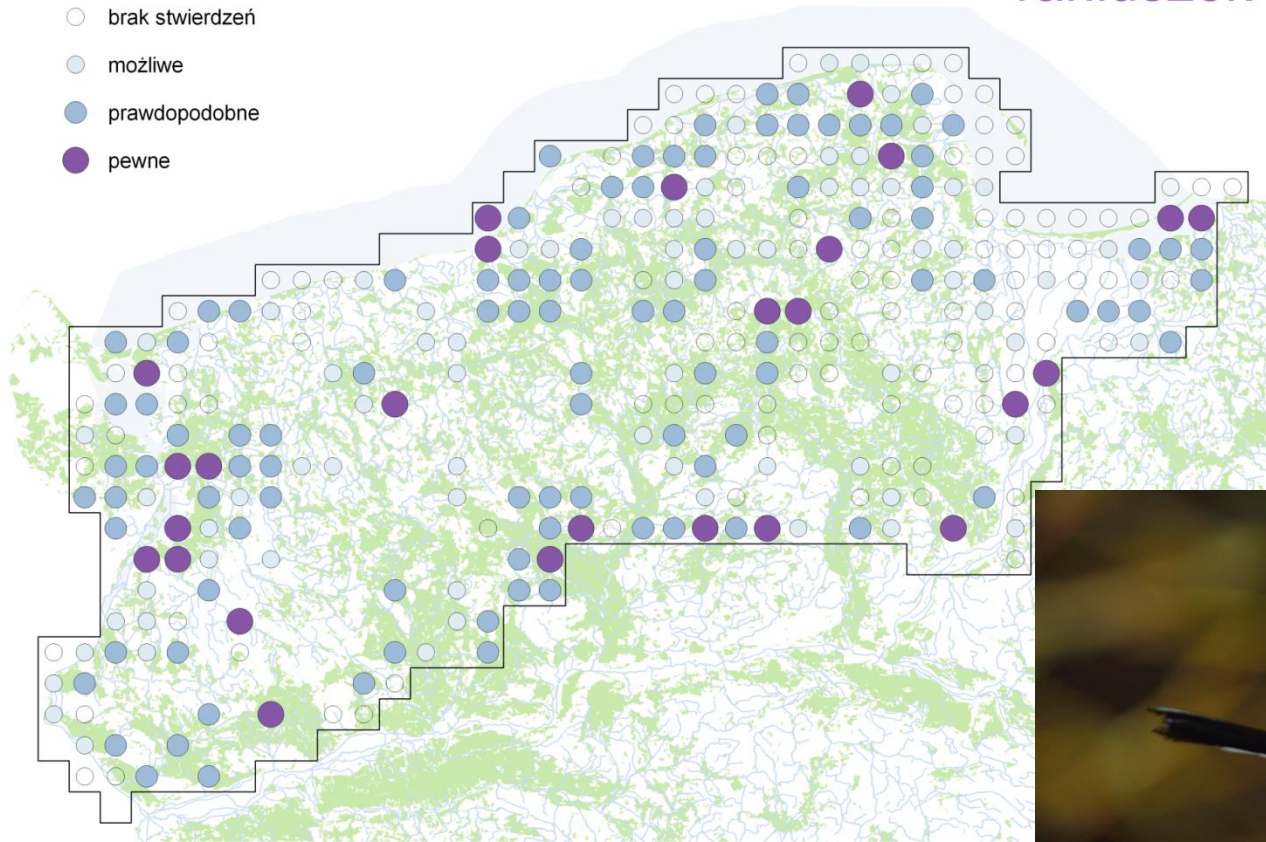
● mamy go!

przegapiany

raniuszek

- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

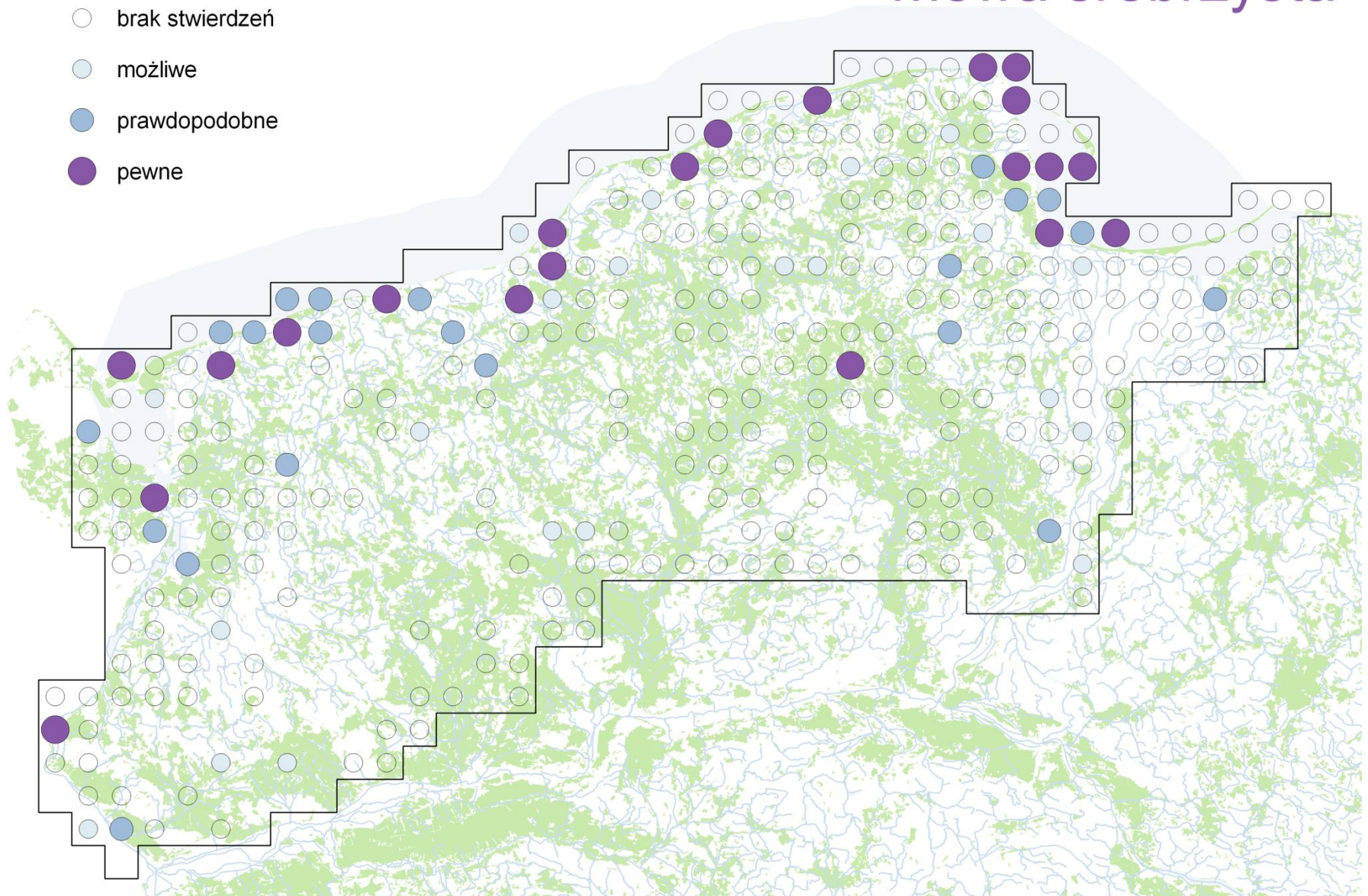
Fot. Leszek Iwanowski

ekspansja na śródlądziu – jest więcej

mewa srebrzysta

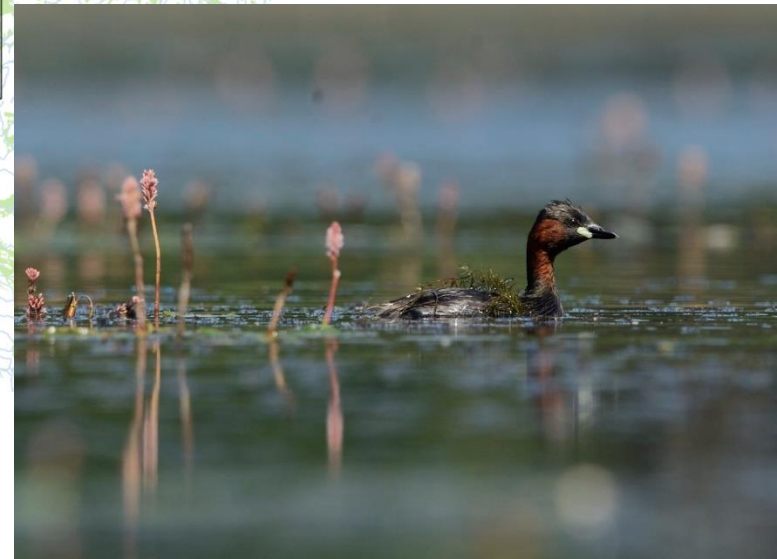
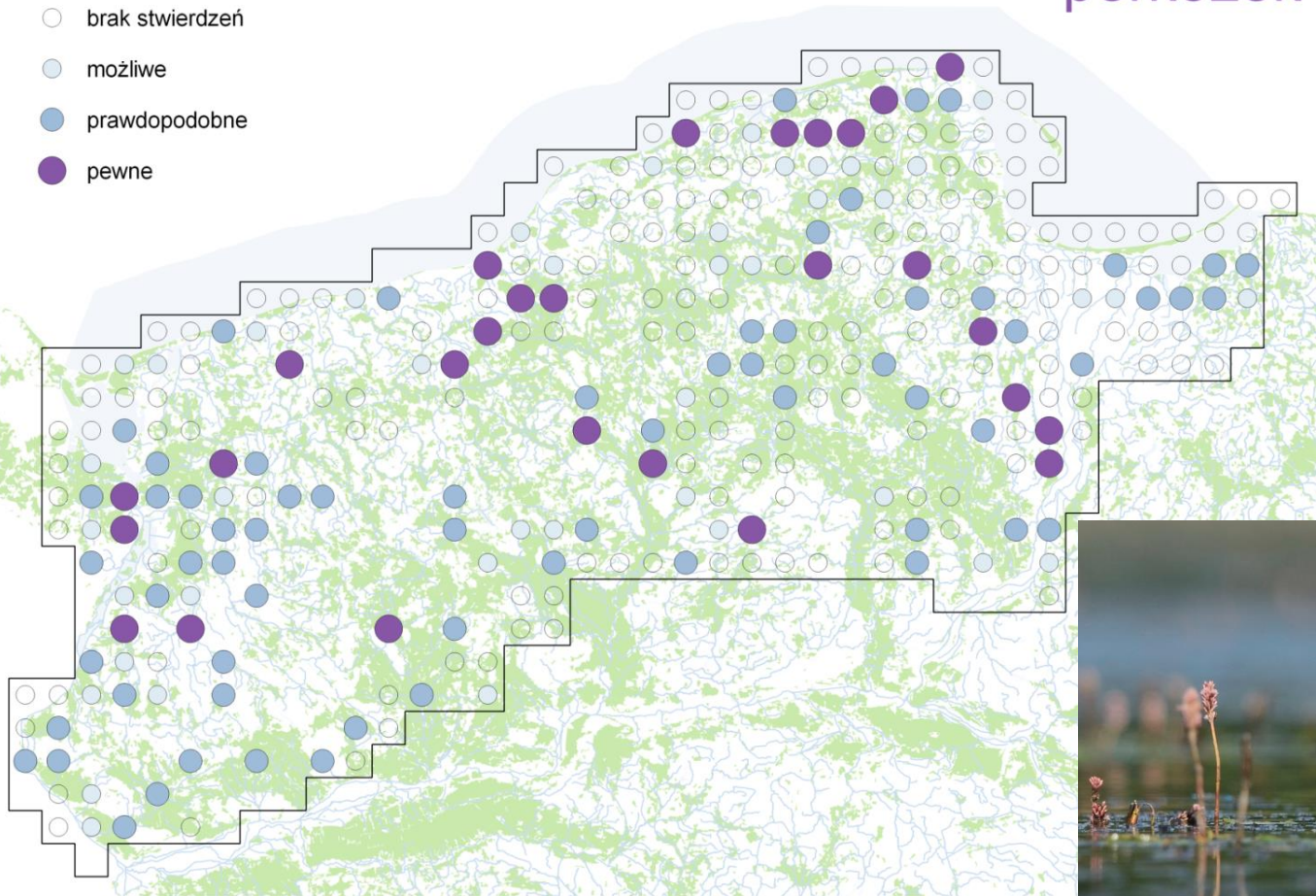
- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

do wabienia – obraz niekompletny

perkozek

- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

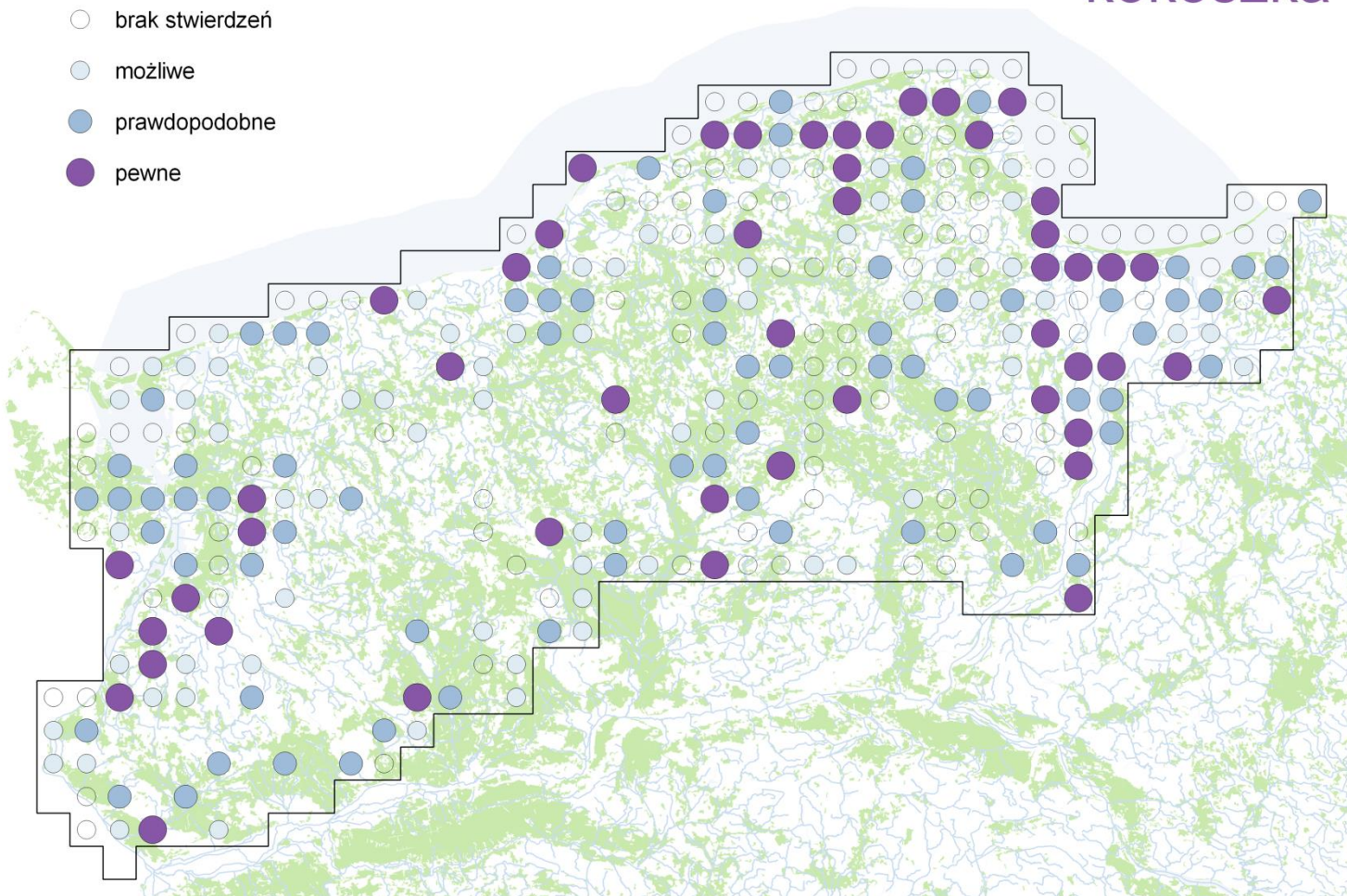

Fot. Leszek Iwanowski

wabiąc, masz więcej

kokoszka

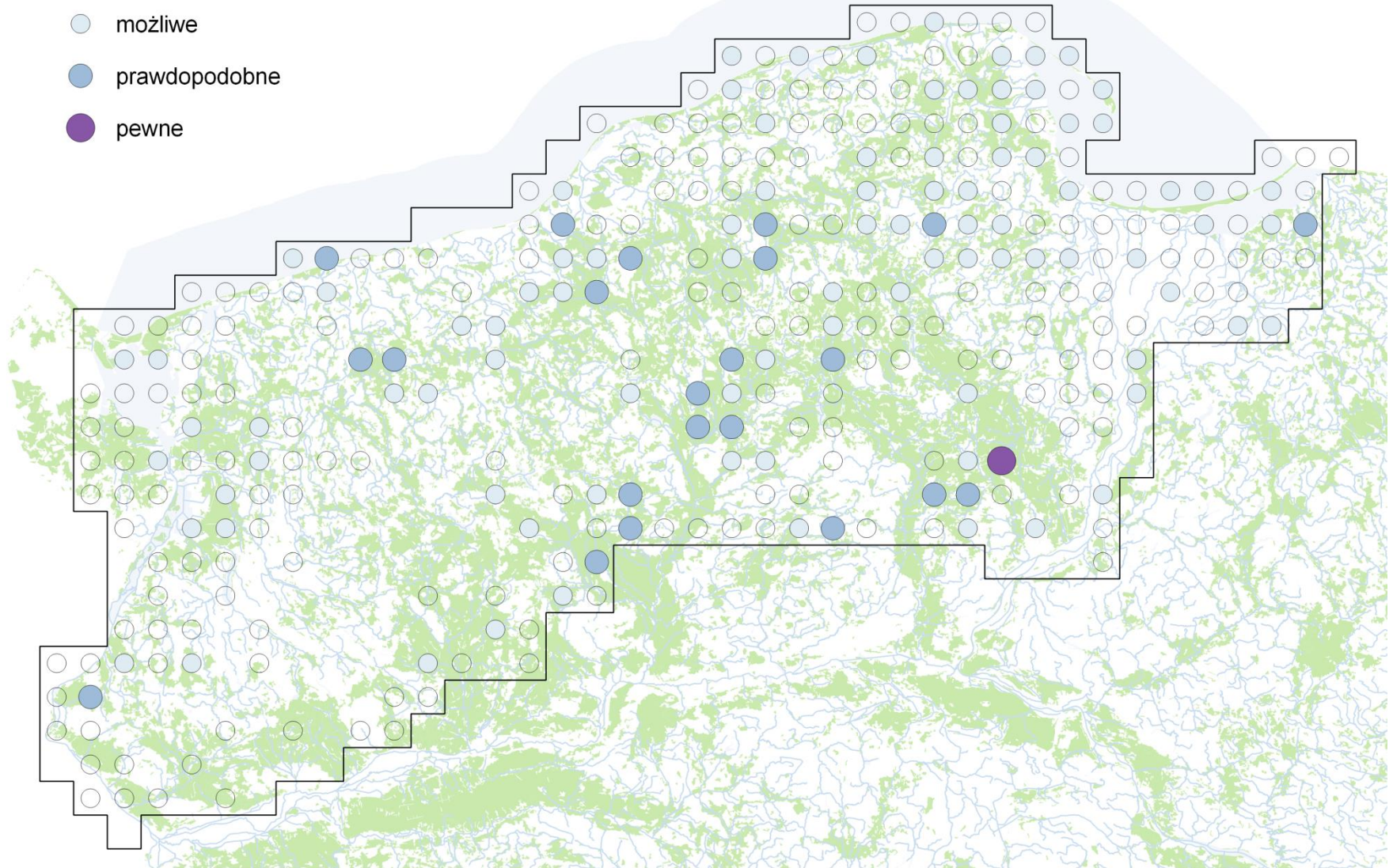
- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

trudna interpretacja

krzyżodziób świerkowy

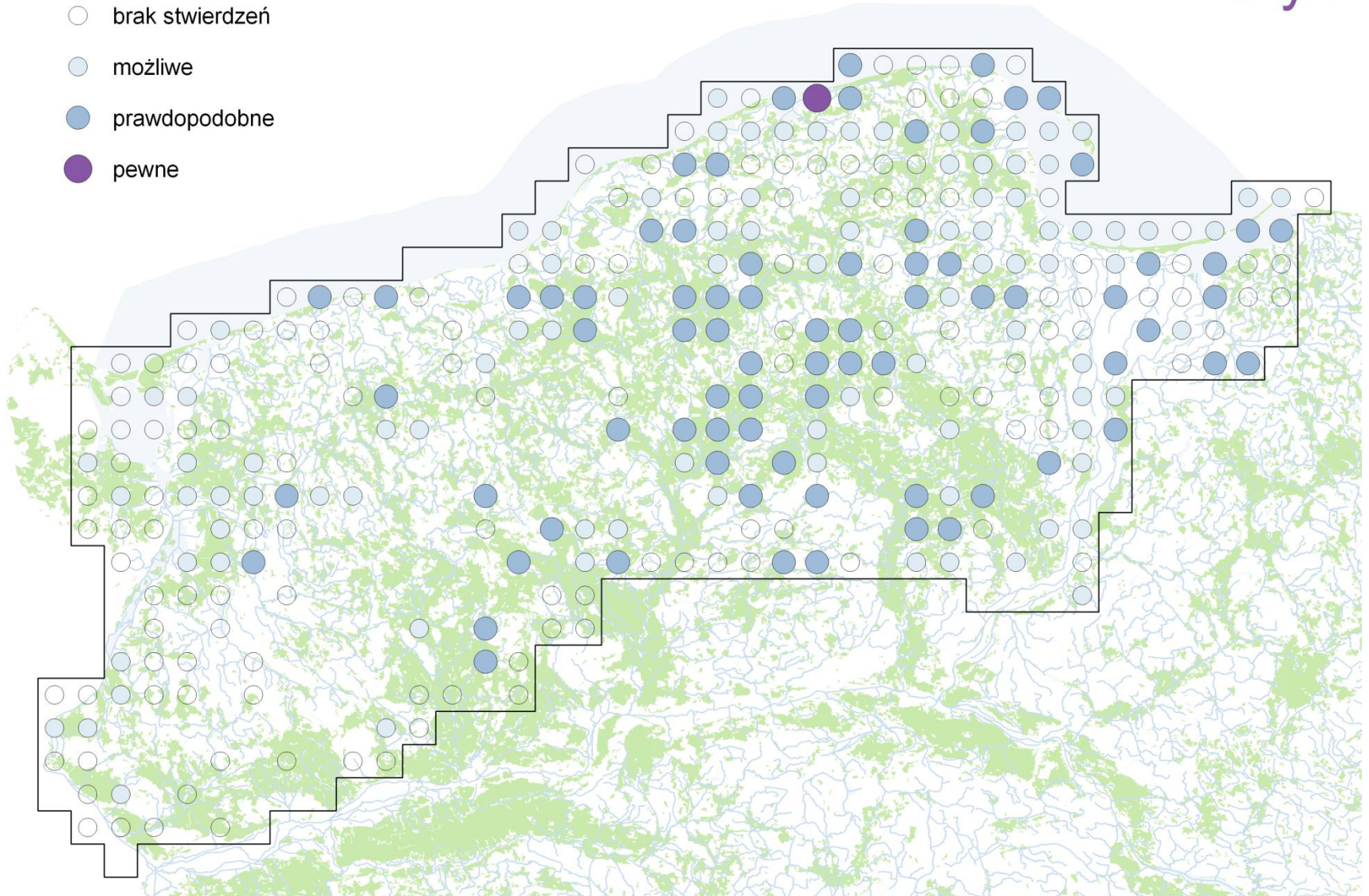
- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

trudna interpretacja

czyż

- brak stwierdzeń
- możliwe
- prawdopodobne
- pewne

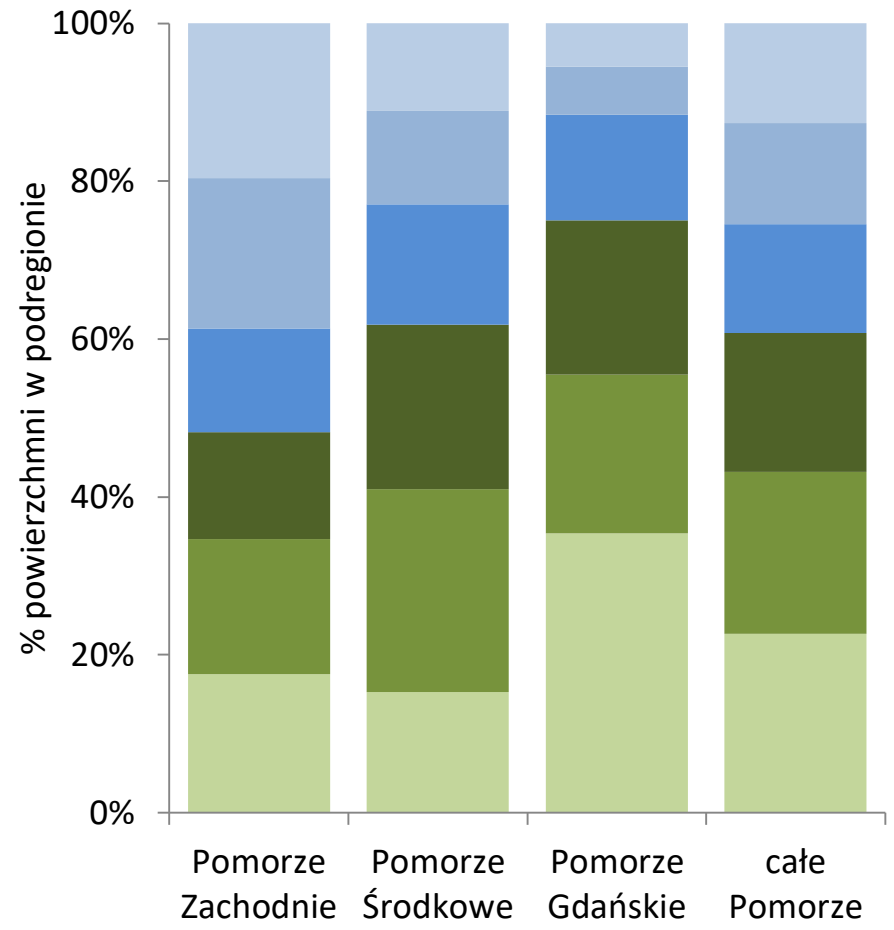

poszukiwane

- uszatka błotna – brak pewnych lęgów
- mewa białogłowa – są pierwsze lęgi
- trzmielojad – niewiele konkretów
- bocian czarny – słabo wykrywany
- puchacz – skrajnie mało
- kobuz – coraz rzadszy
- czeczotka – brak pewnych
- jarząbek – czy jest?

półmetek za nami, już się nie wykręcimy

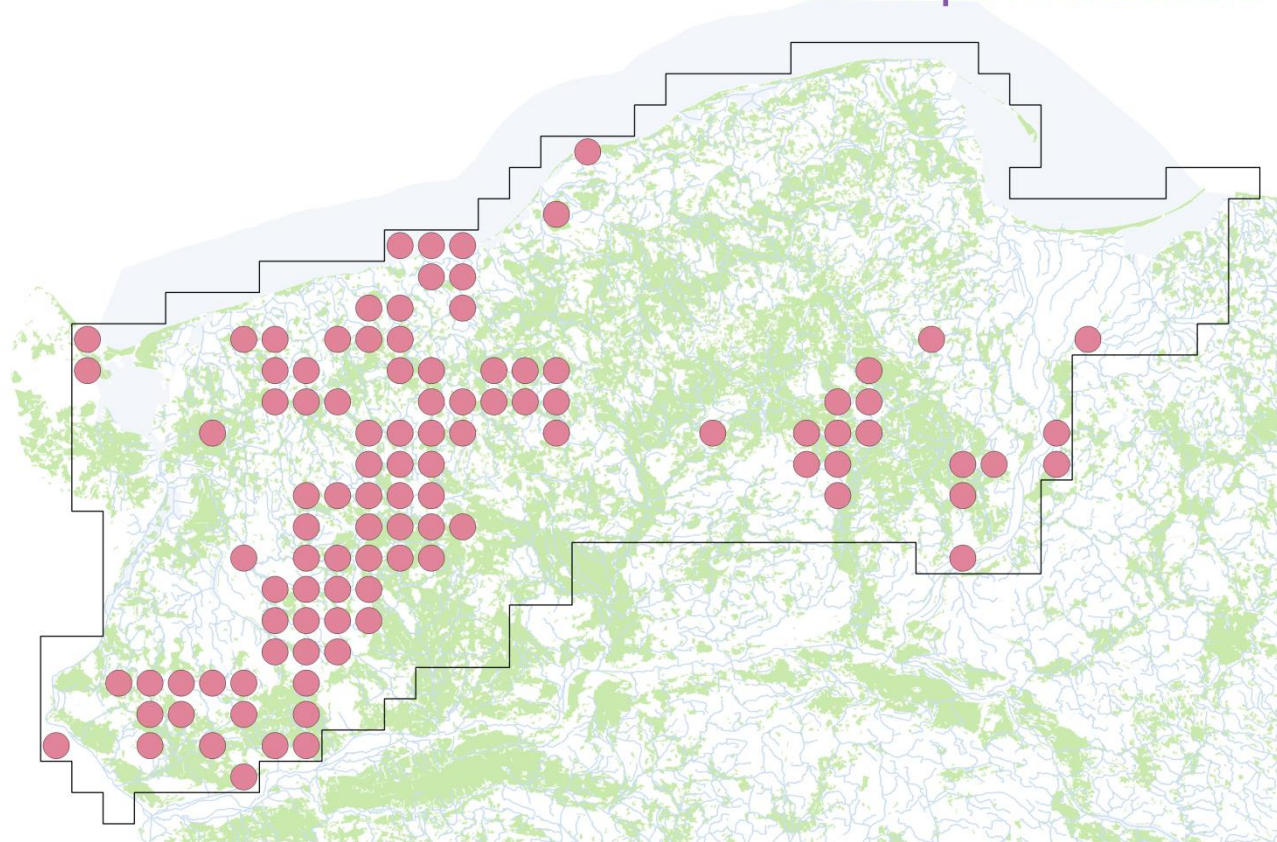

Fot. Leszek Iwanowski

- 2016
- 2017
- 2018
- 2019 - zarezerwowane
- 2020 - przyszłość
- 2021 - przyszłość

wał pomorski do zdobycia

wolne powierzchnie

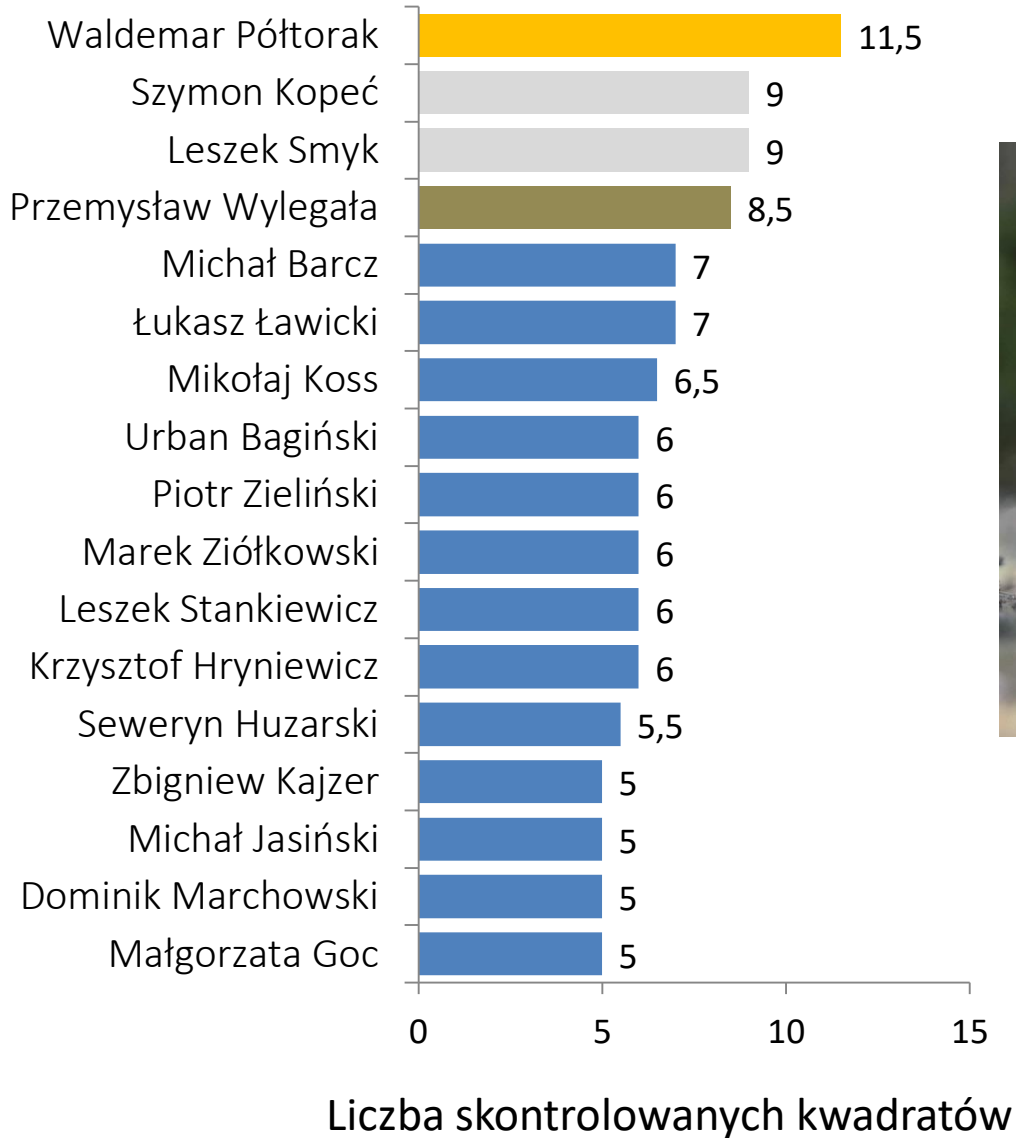
wał pomorski do zdobycia

- więcej kwadratów rocznie – do 35 na Pomorzu Zachodnim
- ekspedycje jednym samochodem w białe plamy, można rowerami
- 5 twardych ludzi w ciągu jednego dnia robi 3-4 kwadraty, a w czasie wyprawy dwudniowej – 6-8 powierzchni

uzupełnianie

- w obrębie swoich kwadratów – brakujące gatunki lub zbyt niskie kryteria, poprawianie pól z liczbą gatunków <80
- specjaliści niech się specjalizują, czyli sowy, wodno-błotne, szponiaste
- wprowadzamy przez ornitho i przez natura list
- uzupełnienie z baz danych: monitoringi, strefy ochronne KOO, GDOŚ, RDOŚ, Kartoteka Pomorska

„17” - 37% danych

Fot. Leszek Iwanowski

Koordynatorzy łącznie:
60 kwadratów – 20%
zebranych danych

podziękowania

Małgorzata Bagińska, **Urban Bagiński**, **Michał Barcz**, Andrzej Batycki, Marek Betlejewicz, Damiana Boroń, Paweł Butkiewicz, Wojciech Lucjan Chmieliński, Marta Cholewa, Tomasz Cofta, Paweł Czechowski, Jacek Drozda, Alicja Dubicka, Maciej Duda, Danuta Dydo, Barbara Gawlak, **Małgorzata Goc**, Magdalena Hadwiczak, **Krzysztof Hryniewicz**, **Seweryn Huzarski**, Adam Janczyszyn, Paweł Janowski, Robert Janowski, **Michał Jasiński**, Grażyna Jaszewska, Grzegorz Jędro, **Zbigniew Kajzer**, Jacek Kaliciuk, Julian Karwacki, Antoni Kasprzak, Adam Kasprzak, Sabina Kaszak, Grzegorz Kiljan, **Szymon Kopeć**, **Mikołaj Koss**, Andrzej Kośmicki, Bogusław Kotlarz, Maciej Kozakiewicz, Aneta Kozłowska, Dorota Kozłowska-Staszewska, Karolina Lubińska, **Łukasz Ławicki**, Dominik Majer, **Dominik Marchowski**, Wojciech Mrugowski, Artur Niemczyk, Maciej Nowicki, Łukasz Ogonowski, Damian Ostrowski, Dariusz Ożarowski, Stefan Pestka, Zuzanna Pestka, Paweł Pluciński, **Waldemar Póttorak**, Maciej Przybysz, Wiesław Skowroński, **Leszek Smyk**, Maciej Sobieraj, Marcin Sołowiej, **Leszek Stankiewicz**, Joanna Stańczak, Paweł Stańczak, Artur Staszewski, Katarzyna Stępniewska, Krzysztof Stępniewski, Mateusz Szymański, Mateusz Ściborski, Jakub Typiak, Cezary Wójcik, **Przemysław Wylegała**, Dariusz Wysocki, Piotr Zaborowski, **Piotr Zieliński**, Piotr Zientek, Mikołaj Zimiński, **Marek Ziółkowski**, Grzegorz Żegliński

[wyróżniono obserwatorów, którzy w latach 2016-2018 skontrolowali co najmniej 5 kwadratów]

Udostępnienie zdjęć i kwatera: **Leszek Iwanowski**

Dziękujemy i ruszamy w teren!

Fot. Leszek Iwanowski